

Отже, можна зробити висновок, що корпоративна соціальна відповідальність полягає у спроможності менеджменту підприємств вчасно реагувати на актуальні запити суспільства. Це свідчить про здатність бізнес-організації до адаптації у бізнес-середовищі. Однак, варто зауважити, що середовище функціонування бізнесу нестатичне, воно включає складний і постійно мінливий набір обставин.

Тому, головними завданнями менеджменту щодо впровадження заходів із забезпечення соціальної відповідальності є: проведення ретроспективного аналізу та прогнозування ситуації у майбутніх періодах, а також інтерпретація, швидка адаптація до зміни подій зовнішнього середовища та перефокусування на нові стратегічні групи стейкхолдерів.

Отже, імплементуючи у процес комерційної діяльності низку соціальних ініціатив, менеджмент підприємств забезпечує підвищення конкурентоспроможності продукції, формування сприятливого інвестиційного клімату та позитивного іміджу організації.

Використані джерела

1. Мандзюк Н. К. Соціальна відповідальність як чинник економічного розвитку вітчизняних підприємств [Електронний ресурс] / Н. К. Мандзюк. – Режим доступу: http://www.economy.nauka.com.ua/pdf/4_2018/7.pdf. – Назва з екрану.

2. Овсянюк-Бердадіна О. Ф. Соціальна відповідальність як інноваційна компонента діяльності вітчизняних підприємств / О. Ф. Овсянюк-Бердадіна // Управлінські інновації. Збірник наукових праць ТНЕУ. – 2012. – Випуск 1. – С.139-143.

Скоромна Наталія

(науковий керівник: д. н. держ. упр., доцент, професор кафедри менеджменту та публічного управління Толуб'як В. С.)

РОЗВИТОК ІНСТИТУТУ СТАРОСТИ В УКРАЇНІ

Із початком добровільного об'єднання територіальних громад у системі місцевого самоврядування в Україні запроваджений інститут старост. Ідеться про питання територіальної основи діяльності старост, їх повноваження, механізми відповідальності та підзвітності, порядок дострокового припинення повноважень.

З даними моніторингу процесу децентралізації влади та реформування місцевого самоврядування, який щомісяця здійснює Мінрегіон, 2459 старост представляють в об'єднаних територіальних громадах інтереси місцевих рад, що об'єдналися і провели перші місцеві вибори. 640 старост або 26 % від загальної їх кількості обрані на виборах, решту – голови місцевих рад, що об'єдналися в громади, виконують обов'язки старост [2].

Відповідно до статті 14-1 Закону «Про місцеве самоврядування в Україні», староста є виборною посадовою особою місцевого самоврядування,

яка обирається у селах та селищах, визначених рішенням місцевої ради об'єднаної територіальної громади, за винятком її адміністративного центру. Староста обирається на строк повноважень ради об'єднаної громади, який сьогодні, відповідно до ст. 141 Конституції України, складає п'ять років.

За задумом реформи, посади старост повинні запроваджуватися насамперед на рівні колишніх територіальних громад, які до об'єднання мали власні органи місцевого самоврядування (сільську, селищну раду) та відповідного голову, за винятком адміністративного центру нової об'єднаної громади. У цьому сенсі старости покликані компенсувати втрату цими громадами власних органів і посадових осіб місцевого самоврядування та стати своєрідним запобіжником від зловживання адмінцентром ОТГ своїм «центральною» становищем [1].

Проте закон покладає повноваження щодо визначення кількості старост на населених пунктах, в яких вони мають обиратися, на місцеві ради об'єднаних громад, які в цьому питанні мають повну свободу дій і можуть запровадити стільки посад старост, скільки вважають за потрібне. У законодавстві відсутня вимога про обов'язкове введення посад старост, тож на практиці села чи селища, що ввійшли до об'єднаних громад, можуть існувати і без них. Також один спільний староста може бути обраний від декількох сіл.

Закон «Про місцеве самоврядування в Україні» закріплює лише загальні засади здійснення старостами їх повноважень. Для більш чіткого регулювання цієї діяльності місцевим радам об'єднаних територіальних громад необхідно приймати Положення про старосту, в якому визначити його права і обов'язки, порядок звітності, інші питання, пов'язані з його діяльністю. Крім того, ці питання можуть бути прописані у Статуті територіальної громади.

Староста повинен мати робоче місце на території села або одного з сіл, де він обирається та чіткий графік роботи, зручний для жителів. Він організовує заходи у селі, відслідковує проблеми громади та пропонує варіанти їх вирішення. Також староста відповідає за активізацію громади у прийнятті рішень, працює з місцевими громадськими об'єднаннями.

Староста має як визначені державою повноваження (прописані у законах «Про місцеве самоврядування в Україні» та «Про добровільне об'єднання територіальних громад»), так і надані радою громади (визначені у статуті об'єднаної громади та у затвердженому місцевою радою положенні про старосту).

Основні функції старости за законодавством такі:

- сприяє жителям села у підготовці документів, що подаються до органів місцевого самоврядування, здійснення нотаріальних дій (різноманітні довідки, допомога в оформленні та отриманні адміністративних і соціальних послуг);
- бере участь у підготовці проекту бюджету територіальної громади в частині фінансування програм, що реалізуються на території відповідного села,

селища;

– вносить пропозиції до виконавчого органу об'єднаної громади з питань діяльності на території відповідного села, селища виконавчих органів об'єднаної територіальної громади, підприємств, установ, організацій комунальної форми власності та їх посадових осіб;

– здійснює інші обов'язки, визначені Положенням про старосту.

У м. Дніпро за ініціативи Дніпропетровського Центру розвитку місцевого самоврядування та за сприяння Програми «U-LEAD з Європою» та Мінрегіону 24-25 травня 2018 року відбувся перший Всеукраїнський Конгрес старост ОТГ, на якому учасники мали чудову нагоду обмінятися досвідом. Це майданчик для професійного росту нової для самоврядування посади старост [3].

Отже, староста – це лідер, якому громада села виказала підтримку. Він – нова посадова особа місцевого самоврядування, нова інституція, створена для того, щоб інтереси всіх жителів сіл в об'єднаних територіальних громадах були належним чином представлені, щоб соціальні, побутові та інші потреби мешканців села були задоволені, а проблеми місцевого значення вирішувалися швидко, відкрито, зрозуміло.

Використані джерела

1. Колесников О. Старости в об'єднаних громадах: потреба в модернізації законодавства <http://buk-visnyk.cv.ua/naukova-dumka/729/>
2. Негода В. Інститут старости наближує владу до людей. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://decentralization.gov.ua/news/8478>
3. Сас О. Староста – герой нового час // О. Сас. – [Електронний ресурс] – Режим доступу : <https://decentralization.gov.ua/en/news/2197>

Староста Віталій

(науковий керівник: к.е.н., доцент кафедри менеджменту та публічного управління Дудкіна О.П.)

ОСОБЛИВОСТІ УПРАВЛІННЯ ЗМІСТОМ РОБІТ В ОРГАНІЗАЦІЯХ СФЕРИ ТУРИЗМУ

Сфера надання туристичних послуг покликана виконувати важливе соціальне завдання – забезпечення потреб різноманітних категорій населення у якісному, комплексному, доступному споживанню туристичного продукту, що, в свою чергу, сприяє підвищенню рівня та якості життя громадян. Специфіка функціонування сфери туризму та рекреації зумовлює необхідність використання спеціальних методів та управлінських прийомів, зокрема, щодо управління змістом робіт. Так, практика розробки і прийняття управлінських рішень має свої особливості, які визначаються характером і специфікою діяльності туристичної організації, її організаційною структурою, внутрішньою культурою.